Kmetijske in rokodelske Novíce.

Na svitlobo dane od c. k. krajnske kmetijske družbe.

Tečaj **VI.** *V srédo 7. rožnika 1848.* List **23.**

Povabílo.

S pervim dnevam prihodnjiga mesca (maliga serpana) se začnè druga polovíca letašnjiga tečaja Novíc. Kdor je le za pervo polovíco Novíc plačilo odrajtal, ali kdor hoče vnovič pristopiti, naj pošlje še ta mesec denarje za drugo polovíco, namreč za pošiljanje po pošti 1 gold. in 15 krajc.; sicer pa le 1 gold.

Vse c. k. pošte, gosp. Gajger v Celji in pa vredništvo in založnik v Ljubljani prejemajo naročíla po stari navadi v troškov prostih (frankiranih) pismih.

Kdor pa še želí, Novíce tudi od tekočiga mesca (rožnika) dobivati, se mora naravnost na vredništvo Novíc v Ljubljano oberniti in k zgorej oznanjenimu znesku še 20 krajcarjev priložiti, kér pošte ne prejemajo naročíl za posamezne mesce. —

Dragi prijatli! novo življenje se nam je začélo od 15. Sušca — življenje težavne pričijočnosti, Bog daj, de bi bilo vesele prihodnosti! Nam je od Bogá odločeno novo rojstvo avstrijanskiga cesarstva prestati; prosimo Vsigamogočniga, de ga bomo mirno prestali in skerbímo, de nas bojo naših vnukov vnuki hvaležni v spominu iméli.

Novíce, — večletne in skušene prijatlice Slovencov — si bojo s pomočjó rodoljubih in za blagor domovíne vnetih pomočnikov tudi prihodnjič zvesto prizadevale svojim dragim domorodcam ne le učenik v kmetijskih in obertniških rečéh, temuč tudi vodnik v vsim biti, kar sploh omikanje slovenskiga naroda in zvesto ohranjenje po ustavi vsim narodam od našiga miliga Cesarja dogotovljene narodnih pravic zadéva.

Ni skorej časopisa, ki bi takó mnogoverstne rečí obsegel, kakor Novíce, zató kér so bile skozi pet lét edini slovenski časopis — in kakor so zdej ravnale, bojo ravnale tudi prihodnjič s posebnim oziram na vse, kar se po svetu imenitniga godí.

Dajale bojo tudi prihodnjič obilo doklad in cesarskih oznaníl brez plačila, in — kakor je že v začetku tega tečaja obljubljeno bilo — bo po dokončani prijetni „Zlati Vasi“ prišla neprecenljiva pesniška doklada: „Divica Orleanska“ našiga slavniga Koséskiga na svitlo, ktero, kakor nam je po besedi in po mnozih mnozih pismih oznanjeno, bravci Novíc že komej pričakujejo.

Takó bomo začeli drugo polovíco létašnjih Novíc — Bog daj, de bi jo mirno in veselo do konca dognali!

Dr. Bleisweis, vrednik.

Dobrovolska ob času sedanje vojaške nabére.

Klobučik po strani
Pa pruštof na ram',
In hajdi v Ljubljano
V soldate grém sam!

Pa žvižgam in pôjem
In vriskam terdó,
Če nisim za bôje
Kdo drugi pa bo?

Poženčan.

Nekaj od davkov

in v kterih davkih bi bilo kmetiškimu stanu nar poprej polajšanja vošiti, pri kterih pa po pameti kaj pozneje?

(Dalje.)

Množtvo vsih dohodkov je v imenovanih Dunajskih novicah takó le dokazano:

Stanovitni davki s stroški vred 49 milijonov in 524,000 gold.; čistih pa 47 milijonov in 865,000 gold. Premenljivi davki s stroški vred 130 milijonov in 727,000 gold.; čistih pa 97 milijonov 870,000 gold. Drugi dohodki, med kterimi je dobiček deržavnih lastin pa 9 milijonov in 987,000 gold. Tedaj čistih brez stroškov v deržavne denarnice priti ima 155 milijonov in 722,000 gold.

To je pač, kaj ne de, silo veliko število! Pa je treba tudi pregledati, ako je to število z deržavnimi stroški v primeri, ali je toliko davka za deržavne stroške zares potreba? V ravno tistim Dunajskim listu, v kterim so dohodki razloženi, so tudi vsi deržavni stroški posamezno dokazani; množtvo vsih pa, kakor so za léto 1848 prevdarjeni, znese 155 milijonov 805,000 gold., med kterimi jih je pa tudi 5 milijonov za neprevidene

potrebe in stroške, tako de bi se tedej vsi deržavni stroški, razun obrest (čimžev) od sposojenih denarjev in pa stroškov za železne ceste, létas brez novih dolgov lahko opravljali, ako bi vsi zgorej povedani davki zares v polnim številu, kakor se jih deržavno vladarstvo po prevdarku nadja, gotovi v deržavne denarnice došli. Od deržavnih stroškov sploh in posebej bomo znabiti drugo pot govorili.

Prestopímo zdaj do vprašanja: Pri kterih davkih bi bilo kmetiškimu stanu berž ko je moč polajšanja vošiti, pri kterih pa po pameti kaj pozneje? O dragi bratje! kdor zvestih deržavnikov sedanje okoljšine našiga cesarstva in njegove stiske dobro pomisli, ne bo prenaglo na pomanjšanje davkov mislil, temuč v zaupanji, de bo skorej skorej boljši, vse dozdanje naloge, kolikor ga zadenejo, kot posvečeni dar serčno rad na oltar deržave položil. Vikši deržavno vladarstvo je prevdark dohodkov, od kteriga smo govorili, pred Vsimi Sveti pretečeniga léta zložilo; — tačas se ni še kar nič nadjalo strašne puntaríje nehvaležnih, brezvestnih Taljanov, — ni se nadjalo kakošna množica vojakov se bo mogla zoper nje pošiljati, in kako silo veliki stroški se bodo potem naključili. In vender pri vsih téh stiskah so naši častiti deželni stanovi na revniga kmeta mislili in poslali so modre rodoljube možé s prošnjo milostljivimu Cesarju, de bi se nekoliko davkov, kar koli je moč kmalo pomanjšalo. *)

Davk od solí je med tistimi nar poglavitniši. Sól je za človeški živež in za mnogo obertniško narejanje takó potrebna, de noben človek brez nje obstati ne more, zató pa tudi davk po primeri enako bogatinca in reveža zadene. Cena solí, med ktero je davk zapopaden, je zares vsim pretežka. Štajarske in morske solí cent na Krajnskim čez 6 goldinarjev pride, h kteri ceni pa prodajavci še plačilo svojiga prizadevanja in svoj dobiček pridenejo. Koliko ubozih kmetiških družín mora dostikrat, če denarjev ni, več dni brez solí ostati? Kaj hočemo pa rečí od živinoreje, pri kteri je sól tolikanj koristna in potrebna? ktere pa živina uboziga kmeta nikdar ne vidi. Ponižanje cene solí je tedaj silno silno potrebno.

Davk od štempljaniga popirja tudi ne le kmeta, temuč tudi druge malo blagovitne ljudí teží. Res je, de pri vpeljanji tega davka so bile odveržene tiste takse sodnih ali politiških spiskov, ktere so ubogimu kmetu toliko zlega naključevale, ktere je zavoljo nezvestnih prejemnikov dostikrat po dva- ali trikrat plačati mogel, in zavoljo kterih je večkrat potrebno živinče, ali če druziga ni bilo, kotlič iz kuhnje zgubil. Pa ukaz za štempljani popir je le tako neprilično osnovan, de zavolj prestopov ne le prosti človek, temuč tudi umni ljudjé in uradniki práv lahko v kazen zabredejo, in kar je pa še hujši, naklada je tako neprimerjeno razdeljena, de davk dosti bolj reveža in menj premožniga ali blagovitniga kakor bogatinca zadene. Zavolj tega vošimo, de bi se vès ukaz zavoljo štempeljnov že v pervim deržavnim zboru skoz in skoz prenaredil.

Cestnína in mostnína ste kmetam, ki se s prepeljevanjem tergovskiga blaga ali z drugo vožnjo pečajo, zlo težki; od majhniga večkrat práv pičliga zaslužka morajo vozniki in drugi popotniki še nekaj grošev ali goldinarjev odkrušiti, in veliko zamud preterpeti, vstavljaje se pri vsaki cestnínici. Práv bi bilo, de bi se tudi ta reč drugači vravnala.

Pri téh dozdaj imenovanih davkih bi bilo tedej po mojih mislih kmetu nar poprej polajšanje vošiti, in naj bi se vsaj ob začetku prihodnjiga léta vpeljalo.

(Konec sledí.)

*) Deželni stanovi vsih deželá so večidel za pervo potrebo spoznali, de bi se kmetam po pravični tarifi tlaka, desetína in vse druge gruntne gosposkne dolžnosti odvzele. Za ponižanje cene solí so se pa Krajnski stanovi tudi posebno potegnili. Vredništvo.

Dopis iz Mirne.

Žalosten, práv žalosten sim bil, ko sim zvedil, de ima v Novim mestu drugi mesec na svitlo priti nemški časopis Slovenija (Sloveniens Blatt); nisim sicer žalosten zató, kér bo Novomestnjanam nova zarja zasijala, in rodíla novo dete Slovenija, zakaj po dobro vredvanih časopisih se ljudstva izobražvajo (likajo) in ravno to svojim rojakam vsak rodoljub serčno privošiti mora; čudim se le zató, kér bo déte „Slovenija“ imenovano, pa ne bo po slovensko govorilo. Kje je vaša vnema za domorodnost, ljubi moji sosedje? *)

V nekim tergu na Štajarskim, je kupec belo in rudečo pisane trakove in kokarde kmetam prodajal. Nek bistroumen kmetovavec pride v štacuno, in po blagu popraša, kteriga kupiti misli. Štacunar misleč, de je kmet zabit, mu ponudi tudi trakov in kokard, rekoč: kdor take kokarde ali trakove nosi, sme kar koli le hoče brez vsiga zaderžka dopernesti. V kmetiški suknji se najdejo včasih umniši glavice, kakor v gospôskih, zató si kupi kmet trak in kokardo, si ju na pruštof in klobuk pripnè, ter zgrabi nekaj platna rekoč: hvala Bogú! zdej se bo lahko na svetu živelo — in pri durih vùn šine. Štacunar za njim skoči, ga zgrabi, in mu hoče vkradeno platno vzeti vpijoč: tat me hoče okrasti. Kmet — pošten človek — mu platno podá, ter mu resnobno odgovorí: „Bog me vari tatvine; nisim in ne bodem nikdar kradel; jez sim le storil po vašim svetu — vam pa nej bodi to v poduk, ne slepariti kmetiških ljudí.“ Potem ga zaničljivo pogleda, in gré v drugo štacuno.

V Šentrupertu na Dolenskim se je nekaj malopridnih kmetov, ki so pijani iz kerčme prišli od več rečí, posebno pa od tlake in drugih gosposkinih davkov, pogovarjalo. Eden izmed njih farovž zagledaje reče: „kaj pa bi bilo, če bi mi tale kurnjek zažgali?“ Na to nek pameten hlapec iz Bistrice naletí, in malopridnežu odgovorí rekoč: „druziga boste zidali.“ — Ko je te besede izgovoril, so pijanci osramoteni molče in mirni svojo pot naprej šli. Slava tacimu človeku! nej si je hlapec ali gospodar. — Kersnik, komisár.

Iz Dunaja.

Zdej smo še le natanjko zvedili, zakaj de je na Dunaji (v Beču) unidan nov hrup in nepokoj vstal, od kteriga smo v 21. listu pisali. Vse Dunajske novíce sploh enoglasno terdijo, de sicer sila, s ktero so Dunajčanje dovoljenje nekterih rečí od Cesarja terjali, ni bila nikakor spodobna, de so se pa za pravično reč potegnili, kér so žalostno resnico zvedili, de nekteri ljudjé visociga stanú in Meternihove róbe so začeli poskušati, našimu milimu Cesarju prigovarjati, de bi — kolikor bi moč bilo — ljudstvam obljubljene darove prikrajšali, de bi jih spet mogočniki v oblast dobili, kar pa verli Dunajčanje in njih glava — akademijsko kardelo — po nobeni ceni ne pripustijo. — De bi pa ti malopridni ljudjé Dunaj v nar veči prekucíje pripra-

*) Nam se pa clo potrebno zdí, de imamo tudi nekaj nemških časopisov, ki se potegujeje za domorodne rečí zoper toliko trumo sovražnikov, ki nam Slovencam ne privošijo od milostljiviga Cesarja po ustavi dovoljenih pravíc, — in če v prid ljudskiga omikanja in blagostanja le to zadobiti želimo, kar smo zgubili in kar so nam milostljivi Cesar nazaj dati dovolili, pa že vpijejo in razsajajo naši sovražniki, de se hočemo od Nemcov ločiti, de jih hočemo zatirati, de jih sovražimo in več tacih nesramnih laží, ktere jim le satan prepíra vdihniti zamore. Mi nočemo nemšine zatirati, ktera nam je potrebna, tudi laškiga, francozkiga, angležkiga in nobeniga druziga jezika ne — nasproti pa imamo Slovenci v slovenski hiši tudi pravico terjati, de se nam materni jezik ne zatiruje, kakor se je — Bogú naj bode potoženo! dozdej zatiral. Vsakimu svoje! to so naše besede pred Bogam in pred Cesarjem; tega naj se derží tudi vsak časopis na Slovenskim, naj bode v nemškim ali slovenskim jeziku pisan. Vredništvo.

vili in se potem veliki nesreči celiga Cesarstva hudobno posmehovali so Cesarja iz Dunaja odpeljali, kér so ga nalagali, de mu Dunajčanje po življenji strežejo. Z vso silo je priletel nek hinavski tihotapec — Bombelj po imenu — nad Cesarja, Jih je s silno nevarnostjo nalagal, in takó Dunaju Cesarja odpeljal, kteriga Dunajčanje kakor svojiga očeta ljubijo, po kterim vse žaluje, naj bo star ali mlad, prost delavec ali premožen mestnik — brez kteriga Dunajčanjem ravno takó, kakor vsim drugim deželam biti ni mogoče!

To je po Dunajskih novícah vzrok undanjih prekucij. Zdej je spet vse mirno. Cesar so pa še zmirej na Tiroljskim, kjer dan na dan vladarske reči prav pridno opravljajo.

Vseučilíša nam je v Ljubljani potréba.

Krajncam pa tudi vsim Slovencam sploh v prevdarik.

(Konec.)

„Desiravno se dandanašnji v slovénskim jeziku vsi razdélki védnost še ne zamorejo obdelovati, kar zavoljo združenja slovénskih deželá z druzimi deržavami cesarstva celò celò potrebno ni, se bo pa vunder sčasama slovénski jezik toliko omikal in obogatil, de se bo tudi v vikši vednosti vpeljati mogel.“

„Marsikdo bo morebiti rekel, de zavoljo bližnjih vseučilíš v Gradcu, v Inšpruku in na Dunaji noviga v Ljubljani treba ni.“

„Ako so bile pa v téh tudi ne ravno velicih nemških deželah vseučilíša potrébne spoznane, se mora ta potrébnost v Ljubljani timveč spoznati, kér so ljudstvu skozi in skozi slovenskiga naroda zavoljo pomanjkanja domačih višjih šol marsikteri zaderžki na poti, ktere mora premagati, predin zamore k ptujimu ljudstvu v šole iti.“

„Druga stran, ktera pomočke za osnovo in ohranjenje popolniga vseučilíša kaže, razodene zaderžke, ki se le z velikimi težavami premagati dajo.“

„Ako narod potrebnost take naprave spozná, ni več govorjenja v tém, de bi zavoljo še neznanih pomočkov se nič storiti ne dalo. Vladarstvo ali pa ljudstvo jih morate najti, in jih boste tudi našle.“

„V vsih časih so spoznali, de je ljudsko omikanje nar terdnejši stéber deržav; zató ga tudi vladarstva podpirajo in v skerb jemljejo. Ako pa vladarstvo dozdaj v tem ni kaj preveč skerbí imélo, bo ustava prihodnjič mende kaj več storila.“

„Vladarska denarnica rés v téh tesnih dnévih ne more polniga upanja za to napravo dati. Tode potréba vikšiga in obširnišiga narodniga omikanja sega mogočno v današnje življenje in ravno sedanje vrenje in kipenje zamore in bo tudi svoje snutke izločilo.“

„Imenovaniga pravila, potrebne pripomočke za veči izobraženje naroda vladarstvu v skerb izročíti, se moramo tadaj že zdaj terdno poprijeti, zraven tega pa tudi že zdej za pripomočke skerbeti, ktere zamore dežela tako visokimu namenu v dar prinesti.“

„Téh poiskati, oživiti in lepimu namenu v prid napeljati, de se saj perve stopinje za doséženje tega naména berž ko je moč storíjo, je silna in serčna prošnja, ktero upa polna slovenska mladost, ktero vsi učeniki deželnim stanovam, Ljubljanski mestni gosposki, vsim srenjam in slehernimu rodoljubu na serce položé, z upanjem, de ne bodo ne le vsi te prošnje podpérali, ampak de bodo tudi pomočkov iskali, po kterih bi se dala imenitna naprava osnovati.“

Iz zbora c. k. vikšiga učiliša v Ljubljani 11. Véliciga travna 1848.

Dr. Matija Juri Sporer *s./r.* Juri Zupan *s./r.* Juri Pavšek *s./r.* Urban Jerin *s./r.* Franc Metelko *s./r.* Dr. Janez Pogačar *s./r.* Dr. Janez Polc *s./r.* Dr. Matija Leben *s./r.* Dr. Janez Semen *s./r.* Dr. Janez Čuber *s./r.* Dr. Leopold Natan *s./r.* Dr. Franc Šiffer *s./r.* Dr. Janez Nep. Biacovski *s./r.* Dr. Bernard vitez Pahner *s./r.* Dr. Janez Bleiweis *s./r.* Dr. Krist. Avg. Voigt *s./r.* Janez Kersnik *s./r.* Dr. Korl Humel *s./r.* Dr. Vilhelm Unger *s./r.* Dr. Anton Šubert *s./r.* Dr. Anton Jarc *s./r.* Dr. Janez Nep. Kleman *s./r.* Anton Pertovt *s./r.*

Iz Laškiga.

30. dan pretečeniga mesca je naša armada združeno neapolitansko-toškansko armado pri Kurtatoni tako premagala, de je 2000 sovražnikov vjela in 11 kanonov jim vzela. Tako pripovedujejo 3. dan tega mesca iz Verono v Ljubljano prinešene novíce.

Tudi naš krajnski regiment je bil blizo te hude pa slavne bitve, v kteri, kakor gosp. oberst Görger pišejo, je pa tudi veliko vojakov naše armade padlo. — Lahi so grozno neusmiljeni ljudjé — v Villafranki so v bolnišnici ležečim ranjenim vojakam avstrijanske armade očí izbôdli, nosove, ušesa in še druge dele trupla kervoželjno porezali, in jih potem še le umorili.

Iz Frankforta Majnskiga.

Velkiki zbor v Frankfortu se je že davnej začel, pa ni še clo nič opravil. Kakor Novíce pišejo, se poslanci pomenjujejo in pomenjujejo in pa tudi pričkajo, pa dosihmal še niso mogli nobene reči do konca dognati. Nekteri časopisi zlo zabavljajo čez poslance, iz našiga avstrijanskiga Cesarstva poslane, kér pravijo, de so, razun nekterih učenih mož, večidel vsi drugi v politiških vednostih premalo prebrisani ljudjé. —

Poslanc biti na velikih deržavnih zborih je težavna reč. Koliko tavžent in tavžent reči mora tak človek vediti, de ga očitno osramovanje ne zadéne. Kako gladko mora govoriti znati, de se mu ne smejajo. — Poslanec mora gotovo več znati, kakor hruške pêči!

Iz Hrovaškiga.

Tudi iz Hrovaškiga, kakor iz mnogih druzih deželá, nam Novíce vedno toliko laží pišejo, de prijatel resnice na zadnje ne vé, kaj de bi verjél. Nekteri časopisi čertijo posebno bana Jelašića, od kteriga, kar le morejo, protivniga pripovedujejo. Veselilo nas je tedej unidan v občinskim avstrijanskim časopisu s krepko besedo iz Zagreba pisano pismo brati, ktero pravi, „de je gerda laž, če kdo terdi, de Njih ekscelencija ban Jelašić ni našimu Cesarju serčno in zvesto udan in de misli sebi izročene dežele Cesarstvu odtergati. To je gerda laž. Ban Jelašić neče Madžjaram nič pravičniga vzeti, pa tudi po nobeni ceni ne pripustí, de bi Madžjari njemu izročenim deželam kej vzeli. Ban, vès vnet za čast in blagor svoje domovíne, ni dozdej ne nar manjši stopinje storil, de bi je ne bil na znanje dal ali Cesarju, ali Nadvojvodu Francu Korlnu, na kteriga je navkazan. In dosihmal ga niso ne Cesar ne Nadvojvoda še za nobeno reč pokregali, kar tedej kaže, de kar je storil, je práv storil.“

Madžjari so zares čudno ljudstvo. Koliko lét že zatirujejo svoje brate Slovane, brez de bi spoznati hotli, de je to krivica! Oní ne pomislijo, de „kar sebi ne želiš, ne stori tudi bližnjimu ne.“ Bog daj, de bi enkrat spoznali, de narodnost je nar svetejši blagó vsaciga naroda, in de bi se umirili in po bratovsko spravili s svojimi brati! Mirú, mirú nam je silo silo potreba; brez mira ni sreče in blagostanja v nobeni deželi, — nadloga in revšina ste gotovi naslednici nepokoja!

Perva beseda Ljubljanskiga slovenskiga zbora v Ljubljanskim gledišu, 30. dan veliciga travna.

Hvala Bogú! de smo spet enkrat in sicer iz globočíne serc mile glase svoje domovíne v gledišu péti slišali, — de smo se smeli spet enkrat na glas veseliti po dolgim terpljenji! Slava in hvala Ferdinandu, ki so nam to neprecenljivo veselje dodelili in nas sovražnih

spón odtéli, ktere so nam toliko lét branile, v svoji domači hiši materni jezik govoriti in prepevati. Slava, slava Ferdinandu! — Slovenski zbor bi pa tudi ne bil mogel god miliga Cesarja vredniši praznovati, kakor z osvobodenim petjem domačih pesem; torej se mu prav lepo zahvalimo za to veselico, in ga prosimo, de bi jo nam kmalo in večkrat ponovil, ne le v pesmih, temuč tudi v celih igrah, starih in novih, ktere posebno od gosp. Malavašiča pričakujemo.

Vsi spevi so obilno zbranim poslušavcam takó močno dopadli, de niso bili zadovoljni, jih le enkrat slišati; iz vsih strani je donélo „še enkrat, še enkrat.“ Resnica je pa tudi, de zala pevka, vsi pevci in govorniki so se tako slavno obnašali, de današnja beseda je bila gotovo nar prijetniši vsih letašnjih Ljubljanskih koncertov.

Venec pervenstva pa podamo pevcu pesmi „Slovenca dom“ in govorniku „Veršača“. Mili in krepki glasovi, kakor je beseda ali pesem nanesla, pa so mu tudi tako iz serca kipeli, de so nam mogli, ali bi bili hotli ali ne hotli, v serce seči. Drugič prosimo spet za „Slovenca dom“ in za „Popotnika“ od ravno tega gosp. pevca.

Po redu besede so se spevi takóle sledíli: 1) Slava našimu Cesarju, lepa národna pesem od gosp. Potočnika, práv serčno v zboru (koru) pétu. 2) Potem je sledila zmes slovanskih napevov, od slovečiga mlajšiga Strausa na Dunaji sostavljena; 3) Dolenska, gosp. Potočnika, péta od štirih glasovitih pevcov, kteri bi nam bili še bolj dopadli, ko bi bili posebno poslednje verstice nekako bolj živo povzdigovali. 4) Veselja dom, pesem gosp. Slomšeka, nam je práv ljubo zapéla imenovana prijazna gospodična. 5) Vojaška od gosp. Koseskiga, krepko in goreče govorjena od nekiga gosp. modroslovca, je vnéla vse serca. 6) Igra na klaviru je bila igra mojstra; 7) „Slovenca dom“, premila pesem, od ktere smo že govorili. 8) Slovanska popotna, od gosp. Fleišmana práv umetno zložena; 9) Veršač, od Vodnika; mojsterskiga govornika smo že zgorej pohvalili; 10) Igra na klaviru, še lepši od perve; 11) Pesem slovenskih národnih stražnikov, besede od gosp. Malavašiča, napev od gosp. Fleišmana, v krepkim zboru prijetno péta; 17) Mornár, besede gosp. Prešerna, napev od gosp. Fleišmana, je lepo zložena pesem; nam pa stareji in že povsod znan napev vunder še bolj dopade; 18) Od gosp. Fleišmana zložen dvopev „V spomin Vodnika, gosp. Prešerna, sta že pohvaljena gospodična in pa glasoviten pevec tako lepo péla, de sta ga tudi mogla ponoviti. 19. Duh slovenski, pét v zboru, je po pravici silno dopadel. Sklep vsiga je bila národna pesem „Slava našimu Cesarju“, vdrugič péta.

Ne moremo tega popisa dokončati, de bi se ne zahvalili gosp. Bučarju, ki si je za napravo perve slovenske besede toliko truda prizadjal; pohvaliti moramo pa tudi gosp. Mašeka, učenika Ljubljanske muzikalne šole, ki je le za klavir napravljene rečila pa v celo muziko prestavil in pa gosp. Fleišmana, ki s pravim veseljem in hvale vredno umetnostjo napeve slovenskih pesem zlaga. Tudi oršester se je dobro deržal. — Vsak dober Krajnc je zadovoljen gledíše zapustil z vošilam, de bi nam slovenski zbor enako veselico zopet kmalo napravil.

Dr. B.

Dan. listu je pridjana 5. pôla „Zlate Vasi“ in še 2 dokladi.

Napovéd perviga deržavniga zbora na Dunaji 26. dan tega mesca, in pa krajnskiga deželniga zbora v Ljubljani 19. dan tega mesca.

Pervi deržavni zbor na Dunaji se bo začél 26. dan tega mesca. Koliko dni ali mescov bo terpel, nihče naprej ne vé; to pa je gotovo, de bo dolgo terpel in de bo dolgo terpeti mogel, kér se bojo v tem pervim zboru za nas vse nar imenitniši rečí, postave in davki razsodili, z eno besedo, vsa nova vladija našiga cesarstva vstanovila. Zdej se bo to vpeljalo, kar od ustave ali konstitucíje tako željno pričakujemo. Naši poslanci bojo z poslanci druzih deželá našiga cesarstva se tukaj posvetovali zastran vsiga, kar nas prihodnjič čaka. Lejte imenitnost poslancov, in pomislite, koliko vednosti mora poslanec imeti, de se bo mogel v zboru toliko ljudí iz vsih stanov možko obnašati in odgovore dajati, de se mu ne bojo smejali ali ga za neumneža spoznali. Obširna vednost in goreča ljubezin do svojiga naroda ste zapopadek vsih lastnost, ktere mora poslanec imeti v obilni meri. Volivci, preberíte ustavno pismo, priloženo 18. listu, še trikrat natanjko, preden greste poslanca volit! Preberíte še enkrat, kar smo vam v 19. listu v pogovoru dvéh kmetov zastran poslancov priporočili! Beríte še enkrat, kar so v 21. listu gosp. Ambrož tako lepo razložili. Prevdarite, de boste za poslance na Dunaj take možé izvolili, kakor so za Krajnsko deželo — po našim živim prepričanji — Smeledinški komisár Ambrož, ki imajo clo clo vse lastnosti za ta imenitni poklic. Ni dosti ne, de ima poslanec obširne vednosti v mnogih rečéh — on mora biti tudi za svoj narod vnet domorodec. S takimi poslanci, ki niso ne krop ne voda, nam ni nič pomagano — taki so naša poguba. Cesar so nam izrekli v 4. razdelku ustavniga pisma mogočno besedo: Vsakimu narodu je čisto ohranjenje njegove narodnosti in njegoviga jezika zagotovljeno. Kakó se bo pa vse to vpeljalo, kar čisto ohranjenje tega obseže, de bo Slovenec Slovenec postal, to se bo posvetovalo in razsodilo v Dunajskim zboru, in kar se bo tukaj razsodilo, to bo postava.

Torej še enkrat Vas za Božjo voljo prosimo: volíte umne, poštene, rodoljube možé!

Volitev volivcov, to je tistih mož, ki bojo poslance volili, se na Krajnskim in Koroškim začnè 15. tega mesca in mora 16. dokončana biti. — Volitev poslancov pa je 20. dan tega mesca. Kakó se ima pri teh volitvah ravnati, učí današnja doklada.

Pred Dunajskim zboram — in sicer 19. dan tega mesca — bo pa še v Ljubljani za Krajnsko deželo deželni zbor (Landtag), zató de se bojo nektere imenitne rečí poprej v Ljubljani natanjko posvetovale, predin se bojo na Dunaj v razsodbo dale.

Tudi k temu bojo prišli poslanci iz vsih stanov, ki se bojo tudi, kakor današnja doklada pové, volili, in sicer se bojo za Ljubljanski zbor volili 13. dan tega mesca volivci poslancov, 15. dan tega mesca pa bojo volivci volili poslance za Ljubljano. — Kér se bo v tem zboru ena nar imenitniših rečí za gruntne gosposke kakor za kmete posvetovala, namreč: kakó in po kteri tarifi naj bi se tlaka, desetína in vse druge gosposkine gruntne dolžnosti odkupíle, bo treba, de bojo umni možjé za poslance izvoljeni. De boste pa poprej zamogli to reč dobro prevdariti in se med seboj posvetovati, vam bojo dali deželni stanovi poprej neko tarifo za prevdarek v roko, de bojo po ti poslanci vaše misli tukaj razodeli in de se bo v deželnim zboru v Ljubljani potem ta reč sklenila, kakó de ima na Dunaj iti.

Vrednik *Dr. Janez Bleiweis.* — Natiskar in založnik *Jožef Blaznik v Ljubljani.*